

Reisverslag van ons transport naar Moldavië 13 tot 22 oktober 2013.

Door Henk van Veldhoven (foto's en verslag).

Kort verslag van het laden op 10 oktober

Woensdagavond is de vrachtwagen van Mission & Relief aangekomen bij onze opslag in Voorschoten.

Donderdag om 8 uur beginnen de vroege vrijwilligers met de voorbereidingen. Rond 9.00 uur komen er meer vrijwilligers en kan het laden beginnen.

Zondag 13 oktober

Om 17.25 uur vertrekt het vliegtuig van Schiphol, via München vlieg ik naar Chisinau (de hoofdstad van Moldavië). Midden in de nacht kom ik in Chisinau waar een leraar van de Technische School me opwacht. In het hostel van de school heb ik een kamer.

Maandag 14 oktober

Het is een feestdag in Chisinau, de school en de keuken waren gesloten. Ik heb een paar broodjes gekocht in het buurtwinkeltje en van de directrice van het hostel kreeg ik koffie en druiven. De man van de secretaresse heeft gezorgd voor een draadloze internet verbinding voor mijn laptop.

Na een gesprek met mijn tolk heb ik de bus genomen naar het centrum. Daar was een groot feest, muziek, dans en kraampjes met drank, eten en allerlei spulletjes.

De temperatuur is goed, met een jas aan kan je nog op het terras zitten.

De dame met de schilderijen is een lerares van de technische school, de schilderijen heeft zij gemaakt.

Dinsdag 15 oktober

Door de directeur van de school werd ik voorgesteld aan de nieuwe leerlingen. In zijn toespraak zei hij dat Helping Hand de afgelopen jaren veel goederen voor de school gebracht heeft.

Ik kreeg telefoon dat de chauffeur vanavond aankomt bij de grens. Dat betekent dus dat het morgen uitladen is. Met de directeur heb ik het programma besproken.

Hierna neem ik een taxi naar het Cultureel Centrum in de stad. Dit is een opleidingscentrum voor theater, muziek, dans en folklore. De leerlingen komen na schooltijd naar dit centrum voor een opleiding. Mijn tolk was Stella.

Voor dit Cultureel Centrum heb ik 5 computers, een kantoorkast, een poppenkast met poppen en nog wat goederen. Op de foto het theater van het Centrum, hiervoor hebben wij gordijnen gegeven. Men vroeg voor deze zaal ook een geluidsinstallatie en spotlights maar die hebben we (nog) niet.

Ik heb de vrouw ontmoet die een aantal maanden geleden een gehoorapparaat ontvangen had. Ze was zo dankbaar want met het gehoorapparaat kan ze weer lesgeven. Een gehoorapparaat kost in Moldavië 7000 lei, dat is ongeveer 400 euro en het is nog van slechte kwaliteit.

Na de rondleiding en het gesprek was er eten en drinken.
De directeur van het Centrum en Stella.

De volgende afspraak was school/internaat nr.5. Een school voor zwakbegaafde kinderen, doordeweeks verblijven ze in de school, in het weekend gaan ze naar huis. Voor deze school hebben we de pottenbakschijf en het oventje. Verder nog speelgoed en spullen voor handvaardigheid. De pottenbakschijf en het oventje hebben we in Nederland gekocht van het geld van de Kompasschool in Voorschoten. Met de directeur heb ik afgesproken dat we morgenochtend materiaal gaan kopen, van het geld dat nog over is.

Het volgende bezoek is Keystone. Deze organisatie helpt families met een verstandelijk of lichamelijk gehandicapt kind in hun thuissituatie. Ze plaatsen ook gehandicapte jongens in opvanghuizen. Keystone heeft nu zes opvanghuizen en onlangs hebben ze zes huizen gekocht die nu worden gerenoveerd.

De jongen die verleden jaar van ons de elektrische rolstoel gekregen heeft is plotseling overleden, hartstilstand. De rolstoel gaat over een paar maanden naar een andere jongen die dan uit het kindertehuis gehaald wordt. Ik heb gezegd dat ze de batterij wel geregeld moet opladen. Voor het volgende transport willen ze vooral jongens en mannenkleding hebben.

Woensdag 16 oktober

Vanmorgen kennis gemaakt met de nieuwe lerares Engels die ook zal tolken.

Mijn eerste tolk was Tanya, haar zoon is nu 1 jaar en 7 maanden. Haar opvolgster was Stella, die een dochtertje kreeg. Daarna kwam Marina, zij geeft nog Engelse les en doet secretariswerk. Dit jaar is Ana er bij gekomen.

Ana heeft vanmorgen getolkt bij Victor (de directeur van de school). Victor wil elke ochtend de zaken met mij bespreken. Daarna heb ik met Ana een rondje gedaan door de werkplaatsen.

Nicolae van Keystone belde, hij zei dat de wegen in Roemenië slecht waren en de chauffeur heeft er een dag langer over gedaan. Maar de vrachtwagen was nu op weg naar de douane.

Om 10 uur kwam de directeur van de school/internaat nr. 5 en is Marina meegegaan om voor zijn school spulletjes te kopen, zoals verf, kwastjes, klei, enz. Zie foto.

Vanwege de vrachtwagen die zou komen ben ik op school gebleven. Ik heb de doucheruimte bekeken, het zag er nog mooi uit. Elke dag kan er gedoucht worden van 16.00 tot 20.00 uur. Dat gaat in groepen. Jongens kunnen 2x per week douchen, meisjes 3x per week.

Verder heb ik de legerbedden en matrassen gezien die we verleden jaar gebracht hebben.

Legerbed en matras uit Nederland.

Eind van de middag kreeg ik te horen dat de vrachtwagen bij de douane is, maar vandaag nog niet gelost kan worden.

's Avonds had Tanya gevraagd om even langs te komen voor koffie. Haar zoon begon te huilen toen hij me zag, maar later kon hij toch lachen. Tanya en Stella hebben nog steeds kleertjes voor hun kinderen die we vorige keer gegeven hadden. Ze zeggen dat de kwaliteit zo goed is.

Donderdag 17 oktober

's Morgens eerst een bespreking bij Keystone en daarna een bespreking op het kantoor van Step by Step, een onderwijsinstelling voor Moldavië, (een niet aan een overheid gebonden organisatie).

Aan het eind van de ochtend was ik in basisschool nr. 120. Eén van de Step by Step scholen in Chisinau. Deze school heeft een aantal jaren geleden een waterfilter gekregen.

De eetzaal van de school. Alle kinderen krijgen een lunch op school.

Deze school is de eerste school in Chisinau die voorzieningen heeft voor kinderen met een lichamelijk handicap. Ze werken samen met Speranta, een organisatie voor lichamelijk gehandicapte kinderen. Wij steunen Speranta met rolstoelen en dergelijke.

Om half 5 nam ik afscheid op het SbS kantoor om te gaan eten in de stad, toen ik een telefoontje van Nicolae kreeg. De vrachtwagen reed net weg bij de douane en is onderweg naar school. Ik met de bus naar de school. Daar aangekomen stonden de leerlingen al klaar om de wagen uit te laden.

Even later kwam de wagen en om 18.00 uur begon het uitladen. Om 19.30 uur was de wagen leeg. Ik heb alle jongens die geholpen hebben een bonnetje gegeven zodat ze maandag hun cadeautje kunnen ophalen.

Met mijn tolk, de kokkin en een lerares hebben we gegeten in de kantine en heb ik de fles cognac van Victor gepakt voor een slokje, dat hadden we wel verdiend.

In de vrachtwagen hadden we 400 dozen met kleding, 25 dozen speelgoed, poppen en knuffels, 30 dozen gereedschap en serviesgoed, 10 dozen incontinentiemateriaal. Verder dekens, bedden, matrassen, 7 rolstoelen, 35 computers compleet met beeldschermen en schoolmeubilair.

Een pop uit Nederland

Vrijdag 18 oktober

Vandaag in de opslagruimte van de school gewerkt. De leerlingen hadden de dozen wel redelijk neergezet, maar ik moest toch alles nalopen zodat de dozen voor de verschillende organisaties bij elkaar stonden.

De dames van de technische school hebben hun spullen in een andere ruimte gezet. Met de distributielijst die ik gemaakt had tellen ze elke doos, stoel, enzovoort, het moet echt kloppen.

Alle organisaties komen maandag hun spullen halen, dan is er iemand van Keystone bij om de overdrachtspapieren te ondertekenen.

Aan de directeur van het Cultureel Centrum heb ik de gitaar overhandigd.

Zaterdag 19 oktober

Vera, uit Dubassary, kwam om 7.30 uur met 3 auto's om hun spullen op te halen. Ik had gezegd dat ze vroeg moesten komen omdat ik naar Saptebani moet dat is 200 km rijden. In het technisch Lyceum van Dubassary hebben we twee jaar geleden computers geleverd voor 2 computerlokalen. De ouders van Vera waren er bij, we hadden nog tijd voor een praatje en ik heb een fles cognac gekregen.

Han Ullersma had ons gevraagd om 35 dozen en meubilair mee te nemen voor zijn dochter Carmen die in het dorpje Saptebani als vrijwilligster met de kinderen van het dorp werkt. Victor had een bestelwagen voor me geregeld. De chauffeur kwam om 8.15 uur. De portier heeft geholpen met inladen en ik heb 2 leerlingen gevraagd die langs liepen.

Om 9 uur vertrokken we. De chauffeur, de lasser van de school en ik. De lasser is een vriend van de chauffeur en daardoor betaalden we een vriendenprijsje. Na 3,5 uur rijden waren we bij Carmen, de weg was redelijk, gedeeltelijk met nieuw asfalt.

Uitladen bij Carmen

Na het uitladen kregen we eten en drinken en ik heb leuk met Carmen kunnen kletsen. Mijn medereizigers wilden voor het donker thuis zijn, om 14.30 uur vertrokken we en precies 3 uur later waren we thuis. Terug ging vlotter dan de heenreis.

In een bestelwagen zit je hoog en heb je een goed uitzicht. Vera had voor mij vertaald dat ik op de heenweg halverwege koffie wil drinken en dat hebben we gedaan. Alleen ik dronk koffie, de anderen wilden niets. De chauffeur kocht wel een fles fris. Ik had een paar dagen geleden een fles cognac gekregen, die heb ik aan de chauffeur gegeven. En Vera had gezegd: " Niet voor onderweg", ze hebben daar nog een grapje over gemaakt. Ik had nóg een fles cognac, die heb ik later aan de andere man gegeven.

Zondag 20 oktober

Ik ben naar een straatmarkt gegaan. Alle verkopers hebben een zeil of doek op de grond en daar hebben ze hun spulletjes op. Je kan daar van alles kopen, maar vooral kleding, oud en nieuw. Ik ging op zoek naar 2e hands militaire laarzen, maat 42. Op de gehele markt was er slechts 1 paar laarzen en precies in de juiste maat. Mijn ochtend was geslaagd.

's Middags nog even bij de goederen in de opslag alles nagelopen, ik vond achter de bedden nog kastplanken. De bedoeling is dat men maandag de spullen komt ophalen. Maar daar hoeft ik me niet mee te bemoeien. Men wil mij wel zien en spreken.

Ik heb de pennen die we gekregen hebben per klas in zakjes gedaan. Elke klas krijgt morgenochtend een zakje pennen. Ook de prijzen van de loterij zijn klaar. Ik heb zelf de lotjes getrokken en genoteerd op papier, dan kunnen de winnaars dat maandagmiddag ophalen.

Met Marina, mijn tolk, heb ik 's avonds in een restaurant gegeten.

Overdag hadden we de gehele dag zon maar 's nacht nachtvorst.

Maandag 21 oktober

Met de onderdirectrice die verantwoordelijk is voor de goederen, heb ik de bedden nagelopen. Ik had alle onderdelen van elk bed bij elkaar geplaatst, nu was het overzichtelijk en heb ik de schroeven e.d. aan haar gegeven.

Tegen 11.30 uur kwam een dame van Keystone die moest noteren wat de organisaties kwamen ophalen. Iets later kwamen Casa Asciuta (opvang verwaarloosde kinderen), Social Centre, School-internaat nr.5 en Speranta hun spullen ophalen. Ik merk wel dat het heel belangrijk is dat ik er bij ben, want elke keer hebben ze vragen. Zo was er een sjoelbak voor het internaat, dat kennen ze niet, ik heb voorgedaan hoe je moet sjoelen.

Na de lunch had ik de loterij. Ik heb dit jaar lotjes gegeven in elke klas. Gisteren heb ik zelf de lotjes getrokken en de nummers op papier gezet. Deze lijst vanmorgen opgehangen, ze konden nu zelf zien of ze wat gewonnen hadden. Na de lunch kwamen ze hun prijs ophalen.

Eerste prijs een tentje

Daarna heb ik de leerlingen die geholpen hadden met uitladen een kledingstuk gegeven. Ze konden zelf uitzoeken.

Victor zei, dat vorig jaar niemand wilde helpen, maar nu ze weten dat ze wat krijgen wilde iedereen helpen.

Dinsdag 22 oktober

De laatste dag in Moldavië.

Eerst een gesprek met Lucia van Speranta, ze heeft aangegeven wat ze graag wil hebben voor het volgend transport.

Daarna koffie en afscheid van iedereen. Waarna Victor me naar het vliegveld bracht.